

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum

WODC Magazine

Voorwoord

(/wodcmagazine/2021/04/voorwoord)

Organisatie

(/wodcmagazine/2021/04/organisatie)

Vooruitblik op 2021

(/wodcmagazine/2021/04/voortuitblik-op-2021)

WODC Magazine Jaarverslag WODC 2020

WODC Magazine Jaarverslag WODC

Zou je 2020 goed en krachtig willen samenvatten voor het WODC, dan zou ik dat doen als: 'Veranderen in tijden van corona'. Een van de vele veranderingen die het WODC heeft doorgemaakt is het jaarverslag nieuw stijl, dat u nu voor u ziet.

Ik heb in 2020 opnieuw mogen ervaren hoe belangrijk de resultaten van WODC-onderzoek zijn voor beleid, voor politici, voor collega-wetenschappers en voor mondige burgers die zich goed willen laten informeren en feit van fictie willen kunnen onderscheiden. Maar ook voor belangengroepen, voor mensen die proberen hun recht te halen, was het WODC in 2020 betekenisvol. Mijn zogenaamde 100-dagenpresentatie heette niet voor niets '99 dagen en 1 kort geding later'. Het WODC wil in haar werk zowel 'good at' als 'good for' zijn. In dit jaarverslag leest u hoe we dat ook in 2020 weer hebben waargemaakt.

In 2020 maakte het WODC een proces door dat in februari 2021 leidde tot een goedgekeurd reorganisatieplan. Dat proces begon met een bijeenkomst van alle, bijna honderd, WODC'ers om te verkennen wat er nodig was om te groeien tot een excellent kennisinstituut op het terrein van justitie en veiligheid. Een werkgroep werd samengesteld om de visie en missie van het WODC aan te scherpen in de richting die we samen bedacht hadden. Niemand kon toen weten dat dat de laatste keer in 2020 was dat we zo'n bijeenkomst konden organiseren. Vanaf half maart werkten de medewerkers van het WODC, net als bijna alle Rijksambtenaren, thuis en digitaal. Ik kijk in dit jaarverslag terug op een geslaagd veranderingsproces, waarin we ondanks corona toch kans hebben gezien om samen te werken aan een reorganisatieplan. Over de impact die de Covid-19-crisis had op het werk van het WODC leest u meer in de inleiding (</wodcmagazine/2021/04/inleiding>).

Het WODC verloor tijdens de eerste coronagolf onverwacht een gewaardeerde collega. Dat was een klap, zeker ook omdat we op dat moment elkaar niet konden ontmoeten. Wij kijken dan ook met hem in gedachten terug op een bijzonder jaar. Ik weet hoe hard er gewerkt moet worden om zulke mooie resultaten te behalen. Jullie hebben kans gezien je werk met evenveel toewijding, kennis en kunde te doen als waren we samen op kantoor geweest. We hebben creatieve vormen van digitale samenwerking ontwikkeld en elkaar ontmoet op veel verschillende manieren. Op mijn werkkamer aan de Koningskade staat een beeldje dat heet 'Samen dragen we de plank'. Dat hebben we ook in 2020 gedaan. Dank aan al mijn WODC-collega's daarvoor.

Ook dank ik alle partners waarmee het WODC in 2020 weer mocht samenwerken. Ik noem de medewerkers van het ministerie van Justitie en Veiligheid, in het bijzonder de beleidsmedewerkers en de collega's van de nieuwe directie Innovatie, Kennis en Strategie, de onderzoekers van de instituten die onderzoek voor en met ons hebben gedaan en de leden van de Raad van Advies. Ons netwerk is bijzonder, uniek en gevarieerd. Daar zijn wij trots op.

Prof. dr. Gerty Lensvelt-Mulders
Directeur WODC

WODC Magazine Jaarverslag WODC

In dit online jaarverslag staan de activiteiten en organisatie van het WODC in 2020 beschreven. Een bijzonder jaar, gekenmerkt door Covid-19 waardoor vanaf half maart alle medewerkers volledig thuis werkten. Meer daarover leest u verderop in dit hoofdstuk. In het artikel [Onderzoek \(/wodcmagazine/2021/04/onderzoek\)](#) is een lijst opgenomen van de 92 rapporten die het WODC in 2020 heeft afgerond. Daarnaast worden de 22 artikelen genoemd die zijn gepubliceerd in (semi-)wetenschappelijke tijdschriften. In het artikel [Organisatie \(/wodcmagazine/2021/04/organisatie\)](#) geven we inzicht in de organisatie van het WODC in 2020 en geven we toelichting op de reorganisatie die het WODC doormaakte. Tot slot is er een [Vooruitblik op 2021 \(/wodcmagazine/2021/04/vooruitblik-op-2021\)](#) door de ogen van onze medewerkers. Op verschillende plekken in dit jaarverslag worden specifieke onderzoeken van het WODC uitgelicht. Hier wordt ook de impact van elk onderzoek besproken.

Over het WODC

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) is het kennisinstituut voor het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het WODC verricht zelf onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek of laat dit door externe partijen doen. Met feiten en kennis draagt het WODC op die manier bij aan het beleid van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

De werkzaamheden van het WODC zijn in drie kerntaken onder te verdelen

1. Wetenschappelijk onderzoek doen.
2. Wetenschappelijk onderzoek uitzetten bij externe partijen en dit begeleiden.

3. De resultaten van de onderzoeken vertalen naar bruikbare kennis die bijdraagt aan het beleid op het terrein van justitie en veiligheid.

Het WODC is sinds september 2019 een zelfstandige dienst van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dat is vastgelegd in het [Organisatiebesluit ministerie van Justitie en Veiligheid](http://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-51963.html) (<http://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-51963.html>).

Uitgelicht onderzoek

Aard en omvang van slachtoffer- en daderschap van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit in Nederland

Over het onderzoek

Cybercriminaliteit staat al jaren volop in de belangstelling bij de makers van justitieel beleid en in de justitiële praktijk. In dit onderzoek is alle informatie die bekend is over slachtoffer- en daderschap van cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit in Nederland op een rij gezet via een multibronnen en -methode aanpak. Zo is een systematische literatuurstudie van academische en vakpublicaties uitgevoerd en zijn registergegevens en zelfrapportagebronnen geraadpleegd. Daarnaast is informatie verkregen uit automatische tekstherkennings technieken toegepast op sociale media en dark web fora. Het rapport biedt daardoor een breed overzicht van de actuele stand van zaken.

Uit het onderzoek blijkt dat een aanzienlijk deel van de Nederlanders (zo'n 15 procent) slachtoffer is van cybercriminaliteit en ook dat er (afhankelijk van de geraadpleegde bron) overwegend een stabiele of licht dalende trend zichtbaar is in slachtofferschap in de periode 2008-2019. De meeste van deze slachtoffers zijn getroffen door malware: ongewilde schadelijke software, zoals virussen of ransomware. Een vorm van slachtofferschap die is toegenomen in recentere jaren betreft online fraude, zoals oplichting op marktplaats.nl. Uiteindelijk doet slechts een klein deel van de slachtoffers van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit aangifte bij de politie.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat er een groot gat zit tussen het percentage personen dat zegt slachtoffer te zijn geweest van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit en het aantal bij justitie bekende cybercriminelen. De tientallen tot honderden verdachten op jaarbasis staan niet in verhouding tot de vele slachtoffers of tot de vele jongeren die zelf aangegeven cyber- of gedigitaliseerde criminaliteit te hebben gepleegd. Voor deze laatste groep gaat het voornamelijk om delicten zoals toegang verkrijgen tot iemand anders zijn e-mail of sociale media, of het pesten en bedreigen van leeftijdsgenoten. Het versturen van malware of het uitvoeren van een DDoS-aanval komt minder vaak voor. Ondanks dat het bovengenoemde gat groot is en blijft, neemt het aantal verdachten van en strafzaken over cybercriminaliteit wel toe in de laatste jaren. Er komt dus steeds meer cybercriminaliteit in beeld bij justitie.

Wat er mee is gebeurd

Het rapport biedt aanknopingspunten voor een integrale beleidsaanpak van cybercriminaliteit (en gedigitaliseerde criminaliteit), zowel aan de slachtoffer- als daderkant. De resultaten zijn door de minister van Justitie en Veiligheid onder andere gedeeld met de Tweede Kamer en meegenomen in het strategisch omgevingsbeeld van Justitie en Veiligheid. Daarnaast is er sprake van bredere disseminatie naar de beroepspraktijk in het veiligheidsdomein, bijvoorbeeld middels een bijdrage op de website de [Secondant](https://ccv-secondant.nl/platform/article/nog-maar-weinig-cybercriminelen-bekend-bij-justitie) (<https://ccv-secondant.nl/platform/article/nog-maar-weinig-cybercriminelen-bekend-bij-justitie>), een platform voor maatschappelijke veiligheid. Verder is de kennis uit dit onderzoek meegenomen in opleidingen, door opname in (nog te verschijnen) universitaire bundels over cybercriminaliteit en jeugdcriminaliteit uitgegeven door Boom Juridisch.

Beerthuizen, M.G.C.J., Sipma, T. & Laan, A.M. van der (2020). [Aard en omvang van dader- en slachtofferschap van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit in Nederland](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/253) (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/253). Den Haag: WODC. Cahier 2020-15.

Missie

Het WODC staat voor onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek dat de wetenschappelijke kwaliteitstoets kan doorstaan. Het WODC draagt met haar onderzoek bij aan beleid dat door feiten en kennis wordt ondersteund. Door het beschikbaar stellen van onderzoeksresultaten voor politici, professionals, burgers, media en wetenschappers levert het WODC een bijdrage aan een veiligere en rechtvaardigere samenleving.

Visie

Het WODC creëert door middel van het (laten) doen van onderzoek een body of knowledge op het terrein van justitie en veiligheid. De kennis van het WODC is voor iedereen beschikbaar. De toegang tot kwalitatief goede, maatschappelijk relevante kennis uit de rapporten van het WODC zorgt ervoor dat beleidsmakers betere beslissingen kunnen nemen en dat volksvertegenwoordigers en media het gevoerde beleid kunnen controleren. Ook draagt de toegang tot kennis eraan bij dat burgers geïnformeerde keuzes kunnen maken bij het uitoefenen van hun democratische rechten en dat wetenschappers kunnen profiteren van de inzichten van het WODC. Zo draagt het WODC bij aan een sterke rechtsstaat.

Impact van Covid-19 op het werk van het WODC

Sinds half maart 2020 werken alle medewerkers van het WODC wegens de pandemie thuis. Dat heeft in sommige gevallen impact gehad op de uitvoering van werk. Zo is er in 2020 bij verschillende interne en externe onderzoeken vertraging opgetreden.

Een belangrijke reden hiervoor was dat het veldwerk niet of pas nadat de maatregelen werden opgeheven kon worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld omdat de onderzoekers geen toegang konden krijgen tot de dossiers van justitiële instellingen of überhaupt geen toegang kregen tot justitiële inrichtingen. Ook was het door Covid-19 nauwelijks mogelijk om *face to face* interviews te houden. Een groot deel ervan werd omgezet naar telefonische interviews. Maar dit bleek niet altijd mogelijk wanneer sprake was van vertrouwelijke interviews.

Voor specifieke onderzoeken waren digitale middelen niet geschikt. Hiervoor moesten onderzoekers naar het buitenland afreizen (bijvoorbeeld naar het Caribisch deel van het Koninkrijk). Door reisbeperkingen was dit niet uit te voeren. In sommige gevallen kon een onderzoek pas weer worden opgestart wanneer de reisbeperkingen zouden worden opgeheven. Een leerpunt hierbij is geweest dat door de inzet van digitale middelen het aantal reisbewegingen kon worden beperkt.

Er waren externe onderzoekers die werden gevelde door Covid-19 en daarna ook te maken kregen met langer durende klachten. Universitaire onderzoekers die in opdracht van het WODC aan onderzoek werken, vervullen naast onderzoek vaak onderwijstaken. Het fysieke onderwijs moest worden omgezet naar digitaal onderwijs op afstand. Dit was een intensief proces waardoor de uitvoer van hun onderzoek soms vertraging opliep.

In sommige onderzoeken moest de Covid-19 crisis als casus toegevoegd worden aan het onderzoek. Dit leidde tot een inhoudelijke aanpassing van de onderzoeksopzet en tot meerwerk. Dit zorgde voor vertraging van de oplevering van het eindrapport, maar ook tot interessante inzichten. Zo is in een [\[2\]](https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2020/11/17/onveilige-werkomgeving-van-boas-vraagt-om-maatregelen) onderzoek naar de werkomstandigheden van boas (<https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2020/11/17/onveilige-werkomgeving-van-boas-vraagt-om-maatregelen>) de impact van Covid-19 op hun werk meegenomen. Ook in het hieronder uitgelichte onderzoek is gekeken in hoeverre de conclusies van toepassing waren op de aanpak van de Covid-19-crisis.

Uitgelicht onderzoek

State of the art crisisbeheersing fase 2

Over het onderzoek

Het onderzoek State of the art crisisbeheersing fase 2 is uitgevoerd door de Universiteit Leiden in opdracht van het WODC. Het onderzoek werd aangevraagd door de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid. In dit onderzoek is in kaart gebracht welke factoren succesvolle crisisbeheersing bevorderen, en welke kwetsbaarheden er werden benoemd in evaluatierapporten van crises. Dit onderzoek heeft onder meer de kwetsbaarheden in de aanpak van de coronacrisis in kaart gebracht. Het onderzoek concludeert dat het niet voldoende urgente betekenis geven aan vroege signalen in het begin van de Covid-19 crisis en het niet voldoende optuigen van ad hoc nieuwe (bestuurlijke) structuren in de weg hebben gestaan van een succesvolle crisisaanpak.

Tijdens de Covid-19 crisis werden er ad hoc nieuwe structuren opgezet voor de coördinatie van ic-bedden, testcapaciteit, beschermingsmiddelen en geneesmiddelen. Daarnaast is het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C) opgezet en kreeg het Veiligheidsberaad een nieuwe regionale bestuurlijke rol. Dat bleek ingewikkeld, want mandaten zijn vaak niet meteen duidelijk, maar er moest wel een gezamenlijke aanpak komen. Waar het aankomt op crisiscommunicatie valt het de onderzoekers op dat de overheidscommunicatie empathisch is en er door de tijd heen beter zicht komt op de behoeften van burgers. Dat ministers, burgemeesters en experts elkaar tegenspreken ondermijnt echter soms de maatregelen.

Een analyse van evaluatierapporten van 25 rampen en crises liet zien dat vier stadia vaak als kwetsbaar beoordeeld worden. Ten eerste de herkenning van (de aard en omvang van) een crisis. Een tweede aandachtspunt is tijdig op- en afschalen en het experimenteren met vormen van netwerksturing. Tot slot worden *meaning-making* (het gebruiken van een frame om proactief de crisis te duiden) en crisiscommunicatie op basis van een goed inzicht van de maatschappelijke dynamiek vaak als kwetsbaar beoordeeld. Een helder verhaal met duidelijke handelingsperspectieven, waarbij oog is voor empathie en openhartigheid is volgens de onderzoekers van belang voor goede crisiscommunicatie.

Wat is ermee gebeurd

Op vrijdag 29 januari 2021 stond er een artikel in Trouw over dit onderzoek. Dit werd vergezeld van [\[3\]](https://www.trouw.nl/opinie/polderen-werkt-alleen-met-mooi-weer-in-crisistijd-loopt-het-van-de-rails-b7fbbe75/) een column van Rob van Wijk (<https://www.trouw.nl/opinie/polderen-werkt-alleen-met-mooi-weer-in-crisistijd-loopt-het-van-de-rails-b7fbbe75/>). In de [\[4\]](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/03/tk-ka-binetsstandpunt-evaluatie-wet-veiligheidsregio's) Kabinetsreactie (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/03/tk-ka-binetsstandpunt-evaluatie-wet-veiligheidsregio's>) op de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's staat dat het kabinet samen met de veiligheidsregio's en de betrokken crisispartners, waaronder de aanbieders van vitale processen, een meerjarige onderzoeksagenda ontwikkelt, mede naar aanleiding van de uitkomsten van de WODC-rapporten State of the Art Crisisbeheersing (fase I en II) (Universiteit Leiden 2021, [\[5\]](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/2421) 2019 (<https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/2421>)).

Lakerveld, J. van, Wolbers, J., Zonneveld, A., Matthys, J. & Akerboom, M. (2020). [\[x\]](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3012) *State of the art crisisbeheersing – fase 2* (<https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3012>). Leiden: Universiteit Leiden – PLATO.

WODC Magazine Jaarverslag WODC

Het WODC is een organisatie in verandering. Dat komt omdat het WODC sinds september 2019 verder is gegaan als zelfstandige dienst van het ministerie van Justitie en Veiligheid. In oktober 2019 trad directeur Gerty Lensvelt-Mulders aan en zij startte direct met het voorbereiden van een reorganisatie. Wat dit behelst, leest u verderop in dit hoofdstuk, net als meer informatie over personeel, formatie en financiën. Verder staat beschreven wat de vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit, de privacy officer, de ondernemingsraad en de Raad van Advies in 2020 hebben gedaan.

Personeel en formatie

Bij het WODC werkten in 2020 81 personen, waarvan 64 vaste FTE en 20 mensen met een tijdelijk contract. Het WODC streeft naar een goede balans in de personeelsformatie, zo was de man/vrouw verdeling in 2020 49/51. Het ziekteverzuim bedroeg gemiddeld 4,4 procent in december 2020. Voor het ministerie van Justitie en Veiligheid was dit in 2020 6,3 procent. Over de gehele Rijksoverheid was het gemiddeld 5,3 procent in 2020.

Het WODC is vergeleken met andere overheidsdiensten een van de kleinere organisaties. Dat maakt dat medewerkers binnen het WODC elkaar veelal kennen en men zich betrokken voelt bij de organisatie. Dat blijkt uit het feit dat medewerkers lange tijd bij het WODC werkzaam blijven. Het verloop van personeel is daardoor niet groot. Uit een medewerkerstevredenheidsonderzoek uit 2019 blijkt dat binnen het WODC een open en transparante sfeer heerst. De organisatiecultuur wordt als prettig ervaren.

Binnen het WODC werken enkele onderzoekers en projectbegeleiders die een dubbelfunctie hebben als hoogleraar of als promovendus bij een universiteit. Hiermee wordt het netwerk van het WODC in de wetenschappelijke wereld versterkt.

Het WODC is gehuisvest aan de Koningskade 4 in Den Haag, maar in verband met de coronamaatregelen werken alle medewerkers sinds medio maart 2020 geheel vanuit huis. Medewerkers zijn hiervoor ook gefaciliteerd door onder meer computerschermen en bureaustoelen beschikbaar te stellen of te vergoeden.

Uitgelicht onderzoek

Longitudinaal cohortonderzoek asielzoekers en statushouders

Over het onderzoek

Het project longitudinaal cohortonderzoek asielzoekers en statushouders, dat op verzoek van vier ministeries wordt uitgevoerd (Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Justitie en Veiligheid, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Volksgezondheid, Welzijn en Sport), volgt de ontwikkeling van de integratie van statushouders door middel van grootschalige surveys, kwalitatief onderzoek en registergegevens. Het is een samenwerking tussen het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het WODC. Sinds 2018 verschijnt er jaarlijks een gezamenlijk rapport op basis van de survey- en registergegevens, dat afwisselend beschrijvend en analyserend van aard is. In 2020 verscheen *Syrische statushouders op weg in Nederland: de ontwikkeling van hun positie en leefsituatie*, het eerste beschrijvende rapport op basis van twee enquêterondes. Dit is een digitale publicatie die is opgebouwd uit verschillende, op zichzelf staande pagina's of 'kaarten'. Hierin brengen de deelnemende onderzoeksbureaus in beeld hoe de positie en leefsituatie van Syrische statushouders zich hebben ontwikkeld in de eerste vijf jaar na aankomst in Nederland. Elke kaart behandelt een eigen onderwerp, zoals taal, gezondheid of positie op de arbeidsmarkt.

Het WODC nam vier kaarten voor zijn rekening: [Thuis in Nederland?](https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/thuis-in-nederland/) (<https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/thuis-in-nederland/>), [Vertrouwen in instanties](https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/vertrouwen-in-nederlandse-instanties/) (<https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/vertrouwen-in-nederlandse-instanties/>), [Ervaringen met Nederlandse procedures en instanties](https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/ervaringen-met-nederlandse-procedures-en-instanties/) (<https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/ervaringen-met-nederlandse-procedures-en-instanties/>) en [In Nederland blijven?](https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/in-nederland-blijven/) (<https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/in-nederland-blijven/>) Deze kaarten schetsen het beeld van een groep die zich over het algemeen thuis voelt in Nederland en tevreden is met het leven hier. Een groot deel van de Syriërs identificeert zich ook als Nederlander en het onderzoek laat zien dat dit toeneemt naarmate mensen hier langer wonen. Nagenoeg iedereen wil ook officieel Nederlander worden (naturaliseren) wanneer dit mogelijk is. Syriërs voelen zich goed behandeld door Nederlandse instanties en hebben hier ook vertrouwen in, vaak zelfs meer dan de gemiddelde Nederlander. Wel zijn er verschillen tussen groepen: jongere en hoger opgeleide Syriërs zijn in de regel kritischer en minder tevreden op alle genoemde punten. Overigens geldt ook voor deze groepen dat de gemiddelde tevredenheid hoog is. Syriërs beoordelen Nederland en hun ervaringen hier over het algemeen positiever dan andere migrantengroepen. Dit hangt mogelijk samen met hun nog korte verblijf in Nederland.

Wat er mee is gebeurd

De publicaties van het cohortonderzoek asielzoekers en statushouders worden veel gebruikt door beleidsmakers, onder andere voor internationale publicaties van het European Asylum Support Office. Ook in de pers was er aandacht voor *Syrische statushouders op weg in Nederland*. Zo verschenen er stukken in onder andere de [Volkskrant](https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/syrische-statushouders-voelen-zich-steeds-meer-thuis-in-nederland~b47e234b/) (<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/syrische-statushouders-voelen-zich-steeds-meer-thuis-in-nederland~b47e234b/>), [NRC](https://www.nrc.nl/nieuws/2020/06/04/scp-positie-syrische-statushouder-verbeterd-45-plusser-blijft-achter-a4001746) (<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/06/04/scp-positie-syrische-statushouder-verbeterd-45-plusser-blijft-achter-a4001746>) en het [Parool](https://www.parool.nl/nederland/inburgering-syrische-statushouders-gaat-steeds-beter~b33ca5b2/) (<https://www.parool.nl/nederland/inburgering-syrische-statushouders-gaat-steeds-beter~b33ca5b2/>) en besteedde [NOS](https://nos.nl/artikel/2336119-scp-positie-syriërs-in-nederland-verbetert) (<https://nos.nl/artikel/2336119-scp-positie-syriërs-in-nederland-verbetert>) zowel online als op de radio en in het tv-journaal aandacht aan deze publicatie.

SCP, RIVM, CBS & WODC (2020). [Syrische statushouders op weg in Nederland: De ontwikkeling van hun positie en leefsituatie](https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/) (<https://digitaal.scp.nl/syrische-statushouders-op-weg-in-nederland/>). Den Haag: SCP.

Financiën

In 2020 bedroeg het WODC-budget 11,7 miljoen euro. Ongeveer de helft daarvan is besteed aan personele kosten. Ongeveer een derde gaat naar extern uitgevoerd onderzoek. Overige kosten zijn materiële kosten, bijvoorbeeld voor de vormgeving van communicatieproducten, de huur van vergaderzalen en vertaalkosten.

De financiering van het WODC loopt via het ministerie van Justitie en Veiligheid. De Auditdienst Rijk controleert de Rijksbegroting steekproefsgewijs, en daarmee ook mogelijk de begroting en het financieel beheer van het WODC.

WODC-Budget 2020 (in percentages)

Reorganisatie WODC

In 2020 is het WODC gestart met het maken van een reorganisatieplan. Dit komt enerzijds voort uit de wens om de organisatie anders in te richten, anderzijds als gevolg van de nieuwe positie van het WODC als zelfstandige dienst van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarnaast geeft het gevolg aan de aanbevelingen die zijn gedaan in visitatierapporten en de onderzoeken naar het WODC door de [WODC onderzoekcommissies I-III](https://www.wodc.nl/over-het-wodc/wat-doet-het-wodc/onderzoekcommissies-wodc) (<https://www.wodc.nl/over-het-wodc/wat-doet-het-wodc/onderzoekcommissies-wodc>).

De reorganisatie van het WODC bestaat uit vier pijlers

1. Strategische onderzoekprogramma's ontwikkelen
2. Personeelsbeleid versterken
3. Communicatie versterken
4. Datamanagement versterken

De reorganisatie zal worden uitgevoerd met behulp van natuurlijk verloop en de ontwikkeling van mensen binnen functies. Het WODC trekt twee jaar uit voor deze transitie (tot 1 april 2023).

Strategische onderzoekprogramma's ontwikkelen

Het onderzoek dat door het WODC zelf wordt uitgevoerd (intern onderzoek) zal in 2021 worden onderverdeeld in vijf kennislijnen die worden ondergebracht in één afdeling: Intern Wetenschappelijk Beleidsonderzoek (IWB). Het ontwikkelen van kennislijnen zal bijdragen aan een meer strategische programmering, waardoor de keuze voor het extern dan wel intern uitvoeren van onderzoek inzichtelijk wordt. Ook voor extern uitgevoerd onderzoek worden kennislijnen ingesteld. Dit betreft onderwerpen waarvoor het WODC al jaren zo goed als al het onderzoek uitbesteedt, waardoor er expertise en netwerken zijn opgebouwd van organisaties die dit onderzoek kunnen uitvoeren. Binnen de kennislijnen zal in samenwerking met de afdeling Communicatie en Informatie worden gewerkt aan de bredere ontsluiting van onderzoek en kennis voor verschillende stakeholders.

Personeelsbeleid versterken

Het WODC heeft begin 2021 de vaste formatie uitgebreid, waardoor er minder medewerkers in de flexibele schil zitten. Het WODC wil medewerkers in hun werk en carrière ondersteunen door hen actief te inspireren, te motiveren en te faciliteren. Daarbij is oog voor horizontale ontwikkeling (binnen hetzelfde functieniveau) en indien mogelijk voor verticale ontwikkeling (naar hoger geplaatste functies), binnen of buiten het WODC. Het WODC wil met zijn versterking van het personeelsbeleid aansluiten bij het Strategisch personeelsbeleid Rijk 2025 dat de komende jaren zal worden vormgegeven.

Communicatie versterken

Uit de nieuwe positie van het WODC volgt ook een verzelfstandiging van de wijze waarop het WODC communiceert. Waar eerder het ministerie van Justitie en Veiligheid deels de communicatie rondom de onderzoeken van het WODC verzorgde, ligt deze taak nu geheel bij het WODC. De afdeling Documentaire Informatievoorziening zal overgaan in de afdeling Communicatie en Informatie. Deze afdeling zorgt voor alle externe, interne en corporate communicatie van het WODC. Om nieuwe ambities te stellen en te bereiken is een Communicatie- en Informatieplan geschreven. In 2020 zijn de eerste ambities al behaald. Zo is de [WODC website](https://www.wodc.nl/) (https://www.wodc.nl/) van het WODC vernieuwd en zijn alle onderzoeken ondergebracht in een [WODC repository](https://repository.wodc.nl/) (https://repository.wodc.nl/), een externe online bibliotheek.

Datamanagement versterken

De afdeling Statistische informatievoorziening en beleidsanalyse (SIBa) verzamelt, verwerkt en beheert de data en gegevens van het WODC. Deze taken zijn in de loop der jaren versnipperd geraakt over de afdelingen. SIBa krijgt weer de regie, waardoor het eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit en integriteit van (de omgang met) data en innovatie van het datamanagement. De afgelopen jaren is SIBa steeds meer onderzoek gaan doen naar innovaties op het gebied van data en hoe het ministerie van Justitie en Veiligheid hiermee om kan gaan. Binnen de reorganisatie is dit erkend als taak voor SIBa.

Vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit

Als consequentie van het onderschrijven van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit in 2019 heeft het WODC twee vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit (VWI) en een onafhankelijke klachtencommissie (CWI) aangesteld. De VWI fungeren als aanspreekpunt voor medewerkers en externen bij vermoedens van schendingen van de wetenschappelijke integriteit door medewerkers van het WODC. Daarnaast spelen de VWI een belangrijke rol voor het onderhouden van een cultuur van goede onderzoekspraktijken waarin de principes van wetenschappelijke integriteit worden nageleefd. Ten slotte adviseren de VWI aan het management van het WODC inzake wetenschappelijke integriteit. De CWI behandelt formele klachten van schendingen van wetenschappelijke integriteit tegen medewerkers van het WODC en adviseert aan de bestuurder van het WODC over eventuele maatregelen.

Het jaar 2020 was een opstartjaar. De VWI hebben als voorbereiding op hun taken een in-service-cursus gevolgd waarin het accent lag op de rol van de VWI in een politiek-bestuurlijke omgeving. Eén van de twee VWI volgt daarnaast een cursus voor het trainen van anderen op het gebied van wetenschappelijke integriteit. Door een vernieuwde pagina op website van het WODC wordt het beleid van het WODC inzake wetenschappelijke integriteit zichtbaar en zijn VWI en CWI nu goed bereikbaar.

Op verschillende manieren hebben de VWI het onderwerp wetenschappelijke integriteit geagendeerd. Door interviews, enquêtes en discussiebijeenkomsten zijn mogelijke aandachtspunten met betrekking tot wetenschappelijke integriteit binnen het WODC verkend en is de bekendheid van de gedragscode wetenschappelijke integriteit onder medewerkers vergroot. Daarnaast is ervoor gezorgd dat bij de ontwikkeling van nieuw kwaliteitsbeleid rekening wordt gehouden met de verwevenheid van wetenschappelijke kwaliteit en integriteit.

Tenslotte zijn de VWI in 2020 enkele keren (minder dan 5) geconsulteerd in verband met mogelijke schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Geen van deze gevallen hebben geleid tot een klacht bij de CWI. Bij de CWI zijn in 2020 geen klachten ingediend.

Privacy

Voor een gedeelte van het onderzoek dat het WODC uitvoert en laat uitvoeren is het noodzakelijk om persoonsgegevens te verzamelen. Ook in andere processen, zoals het organiseren van lezingen en het versturen van nieuwsbrieven, worden persoonsgegevens verwerkt. Het WODC dient daarbij te voldoen aan de voorwaarden die worden gesteld aan de bescherming van persoonsgegevens in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en andere relevante wet- en regelgeving. De toenemende complexiteit van enerzijds het verwerken van gegevens en anderzijds de wet- en regelgeving daaromtrent, zorgt ervoor dat voldoen aan de AVG continu aandacht vraagt van de organisatie en haar medewerkers.

In 2020 zijn de eerder gezette stappen op het gebied van implementatie en toepassing van de AVG voortgezet en geïntensiveerd. Het thuiswerken dat sinds het uitbreken van de coronacrisis de norm is, zorgde daarbij voor nieuwe privacyvraagstukken. Veel aandacht is besteed aan het aanscherpen van procedures ten behoeve van privacy by design, in het bijzonder aan het uitvoeren van risicoanalyses in de vorm van Data Protection Impact Assessments (DPIA's). Onder begeleiding van de privacy officer zijn 23 DPIA's uitgevoerd. Ook zijn afspraken met andere organisaties over de uitwisseling van gegevens versterkt.

Medewerkers en opdrachtnemers zijn voorgelicht over de omgang met persoonsgegevens, en personen van wie persoonsgegevens worden verzameld, worden via de privacyverklaring ingelicht over de manier waarop het WODC met persoonsgegevens omgaat. Het WODC heeft in 2020 geen datalekken hoeven te melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Ondernemingsraad

Op het moment dat het WODC in 2019 een zelfstandige dienst werd, moest er ook een eigen Ondernemingsraad (OR) worden ingesteld. De verkiezingen voor deze OR zijn gehouden op 18 februari 2020. In de periode tussen de herpositionering van het WODC en de verkiezingen voor de OR is een Tijdelijke OR (TOR) ingesteld geweest. De gekozen OR is op 3 maart 2020 van start gegaan, met een zittingstermijn van drie jaar.

Samenstelling en vergaderschema

De OR WODC bestaat uit vijf personen afkomstig van verschillende afdelingen binnen het WODC (zie onder voor de precieze invulling). De OR wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris van het Bureau Ondersteuning Medezeggenschap (BOM). De OR vergadert eens in de zes weken met de directeur van het WODC, daarnaast is er eens in de zes weken een interne vergadering. Tot slot wordt twee keer per jaar een zogenoemd artikel 24 WOR-overleg gevoerd met de directeur, waarin gesproken wordt over besluiten die de bestuurder in voorbereiding heeft waarover advies of instemming van de OR is gevraagd.

Samenstelling OR WODC (met daarbij de afdelingen zoals ze in 2020 bekend waren):

- Gijs Weijters (voorzitter) (Criminaliteit, rechtshandhaving en sancties)
- Mieke Maliepaard (plv. voorzitter en secretaris) (Rechtsbestel, Wetgeving en Internationale- en vreemdelingenaangelegenheden)
- Jasper van Berkel (Criminaliteit, rechtshandhaving en sancties)
- Debora Moolenaar (Statistische Informatie en Beleidsanalyse)
- Theo van Mullekom (Externe Wetenschappelijke Betrekkingen)
- Jolanda Poort (ambtelijk secretaris) (Bureau Ondersteuning Medezeggenschap)

Behandelde onderwerpen afgelopen jaar

Het afgelopen jaar hebben de vergaderingen van de OR voor het grootste gedeelte in het teken gestaan van de reorganisatie. Hierover is veelvuldig overlegd tussen april en december 2020. Op 18 december 2020 heeft de OR advies uitgebracht over het voorgenomen organisatiebesluit. Op 25 januari 2021 is advies uitgebracht over een addendum waarin de bestuurder haar plannen uiteenzet om de formatie met 8 extra fte uit te breiden. Verder is afgelopen jaar instemming gegeven op het aanstellen van een preventiemedewerker ARBO en neemt de OR WODC deel aan overleg met de ondernemingsraden van andere organisaties die op de Koningskade 4 huizen over het pandplan en meer specifiek het 'coronaproof' maken van het gebouw.

Raad van Advies

In het jaar 2020 is de Raad van Advies (RvA) van het WODC bijeengekomen op 27 januari, 29 juni en 5 oktober.

De Raad van Advies van het WODC bestond vanaf 29 juni 2020 uit de volgende leden:

- Prof. dr. M.A.P. Bovens (Voorzitter), Hoogleraar Bestuurs- en Organisationswetenschap, Universiteit Utrecht;
- Prof. mr. T. Kooijmans, Hoogleraar Strafrecht, Universiteit Tilburg;
- Drs. M. van Hintum, wetenschappelijk journalist en politicoloog;
- Mr. J. Mendlik, President van de rechtbank Midden Nederland;
- Dr. A.J.W. Boelhouwer, burgemeester van Waalre;
- Prof. Dr. F.J. Bex, Hoogleraar datascience voor het recht, Universiteit van Tilburg.

In 2020 sprak de RvA uitgebreid met de nieuwe directeur over haar plannen wat betreft de inrichting en (re)organisatie van het WODC. Daarnaast is er stilgestaan bij de Commissie Wetenschappelijke Integriteit en de nieuwe taken van de RvA in het kader van de ministeriële regeling.

In het kader van zijn toezichtrol op de kwaliteit van het werk van het WODC heeft de RvA besloten de periode voor het schrijven van de zelfevaluatie en het bezoek van het externe panel aan het WODC te veranderen van 2014-2019 naar 2016-2021. Daarmee kunnen de effecten van de transitie beter in kaart worden gebracht. Het onderzoek van de drie WODC-onderzoekscommissies is immers impliciet te beschouwen als een externe evaluatie van de periode 2014-2017. Om een goed beeld te krijgen van wat er sindsdien is gebeurd, is besloten om de periode van een nieuwe zelfevaluatie op te schuiven naar 2016-2021. Dat betekent dat de externe visitatie zal plaatsvinden in 2022.

Een nadeel hiervan is dat de periode tussen visitaties lang is. Daarom zijn twee acties in gang gezet om de vinger aan de pols te houden:

- Prof. 't Hart heeft een uitgebreide, mondelinge toelichting gegeven op zijn voortgangsrapportages ([\[1\]](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/01/21/tk-bijlage-1-wodc-eerste-rapportage-van-de-onafhankelijk-adviseur) deel 1 (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/01/21/tk-bijlage-1-wodc-eerste-rapportage-van-de-onafhankelijk-adviseur>) en [\[2\]](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/01/21/tk-tweede-voortgangsrapportage-follow-up-wodc-rapporten) deel 2 (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/01/21/tk-tweede-voortgangsrapportage-follow-up-wodc-rapporten>)) sinds hij door de minister van Justitie en Veiligheid is aangesteld als transitieadviseur inzake de relatie tussen beleid en WODC.
- Op verzoek van de RvA startte het WODC in het laatste kwartaal van 2020 een Midterm review. Daarbij wordt een aantal recente WODC-rapporten doorgelicht op hun wetenschappelijke merites door externe deskundigen. Die rapporten zijn gekozen op basis van de kwaliteitsrapportage 2017-2019 en bevatten ook relatief slecht beoordeelde studies. De uitkomsten hiervan worden in juni 2021 gepubliceerd op de website van het WODC.

Daarnaast zijn reguliere agendapunten besproken, zoals de Kwaliteitsrapportage WODC 2019, het benuttingsonderzoek WODC 2019, het jaarverslag 2019 en de onderzoeksprogrammering 2021.

Uitgelicht onderzoek

Wie past de schoen? De snelrechtgrond in de praktijk. Evaluatie wet uitbreiding gronden voorlopige hechtenis.

Over het onderzoek

In deze evaluatie stond de vraag centraal in hoeverre de nieuwe grond voor voorlopige hechtenis bijdraagt aan een snelle en door de wetgever gewenste reactie op strafbaar gedrag in de publieke ruimte of jegens personen met een publieke taak. In 2015 werd het mogelijk voor de officier van justitie om voorlopige hechtenis te vorderen in geval van verdenking van openlijke geweldpleging, brandstichting, bedreiging, (zware) mishandeling of vernieling begaan op een voor het publiek toegankelijke plaats, dan wel gericht tegen personen met een publieke taak, waardoor maatschappelijke onrust is ontstaan. De berechting moet dan wel binnen de termijn voor het snelrecht plaatsvinden (binnen 17 dagen voor de rechter). Het fenomeen snelrecht (en het feit dat daarmee veelal voorlopige hechtenis gepaard gaat) als zodanig wordt ter discussie gesteld door slechts weinige van de bevroegde officieren van justitie, rechters-commissarissen, politierechters en advocaten. De grond wordt echter in een zeer beperkt aantal gevallen gebruikt. De onderzoekers schatten dat het in de periode januari 2018 tot en met mei 2020 (29 maanden) tussen de 197 en 274 keer is toegepast.

Zaken zijn vaak te complex om ze binnen de termijn van het snelrecht af te doen en de reeds bestaande gronden voor voorlopige hechtenis kunnen al worden toegepast. Zelden is sprake van een zogenoemde first offender, die een relatief makkelijk te bewijzen strafbaar feit heeft gepleegd dat binnen de parameters van de snelrechtgrond valt, maar waarop geen andere grond voor voorlopige hechtenis van toepassing is terwijl wel een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf te verwachten is. Desondanks concluderen de onderzoekers dat de snelrechtgrond effectieve toepassing heeft gevonden in de situatie van zogenoemde 'coronaspugers en -hoesters', waarin verdachten een corona-gerelateerd misdrijf (zoals bedreiging) pleegden.

Wat ermee is gebeurd

De minister voor Rechtsbescherming schreef in zijn [tk](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/12/tk-beleidsreactie-op-het-evaluatierapport-wet-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis)-beleidsreactie van 12 februari 2021 (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/12/tk-beleidsreactie-op-het-evaluatierapport-wet-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis>) dat de conclusie gerechtvaardigd is dat de snelrechtgrond van meerwaarde kan zijn voor de strafrechtspraktijk. 'De toepassing bij corona-gerelateerde delicten laat dit zien, maar zeker ook de recente avondklokrellen waarin de snelrechtgrond een rol speelde bij de voorlopige hechtenis van een aantal relschoppers. Dat deze grond voor voorlopige hechtenis in de evaluatieperiode minder vaak is toegepast dan bij de invoering ervan werd verwacht, is daarbij van ondergeschikt belang'.

Lindeman, J.M.W., Lent, L. van, Vorm, B. van der & Smits, I.C. (2020). *Wie past de schoen? De snelrechtgrond in de praktijk: Evaluatie van de Wet uitbreiding gronden voorlopige hechtenis*. Utrecht: Universiteit Utrecht – Montaigne Centrum voor Rechtsstaat en Rechtspleging.

In dit hoofdstuk vindt u het overzicht van alle wetenschappelijke producten die het WODC in 2020 heeft voortgebracht. Daaronder vallen onderzoeken, wetenschappelijke artikelen en presentaties. Acht van deze onderzoeken zijn op verschillende plekken in dit jaarverslag uitgelicht.

Afgeronde onderzoeken

In 2020 rondde het WODC 92 rapporten af. Daarvan zijn er 27 gemaakt door onderzoekers van het WODC, in 3 vormen:

- 22 cahiers (standaard onderzoek)
- 4 factsheet (beknopte onderzoeksresultaten of samenvatting van het onderzoek)
- 1 memorandum (onderzoeksmethodologische rapportage)

Daarnaast zijn er 62 onderzoeken uitgevoerd door onderzoeksbureaus of universiteiten. Dit zijn onderzoeken die worden uitgevoerd op aanvraag van het ministerie van Justitie en Veiligheid in opdracht van het WODC. Vanuit het WODC is een projectleider betrokken bij de aanbesteding van het onderzoek en de begeleiding ervan. Ook neemt de projectleider zitting in de begeleidingscommissie.

Er zijn in 2020 nog 3 andersoortige publicaties uitgekomen:

- 2 samenwerkingsprojecten van het WODC met het Sociaal Cultureel Planbureau en het Trimbos-instituut

- De Justitiethesaurus, die jaarlijks door het WODC gemaakt wordt.

Uitgelicht onderzoek

Bedreigingen en intimidaties van burgemeesters in relatie tot de bestuurlijke aanpak

Over het onderzoek

In de laatste twee jaren is er sprake van een toename van het aantal bedreigingen en intimidaties tegen burgemeesters. Toch is er over de periode van 2010 tot 2020 geen structurele stijging. Niettemin hebben veel burgemeesters door de jaren weleens te maken gehad met bedreiging of intimidatie.

Uit het onderzoek, dat werd uitgevoerd door I&O Research in opdracht van het WODC, blijkt dat er een grote verscheidenheid aan factoren is die tot bedreiging of intimidatie kunnen leiden; de inzet van bestuurlijke bevoegdheden is er een van. De stelling in het maatschappelijk debat dat het aantal bedreigingen en intimidaties tegen burgemeesters vanuit de hoek van de georganiseerde criminaliteit is toegenomen, juist omdat burgemeesters meer gebruikmaken van hun bevoegdheden in de strijd tegen die georganiseerde criminaliteit, kan niet worden bevestigd, noch ontkracht. Het is een feit dat steeds meer bevoegdheden worden ingezet door burgemeesters, maar dit heeft vooralsnog niet geleid tot een structurele toename van het aantal bedreigingen en intimidaties tegen burgemeesters.

Wel is duidelijk dat criminele netwerken voor burgemeesters een risicofactor vormen als het gaat om de kans op bedreiging en intimidatie naar aanleiding van de inzet van bevoegdheden. Mensen die onderdeel uitmaken van criminele netwerken zijn zich doorgaans meer bewust van de grenzen van het strafrecht dan bijvoorbeeld personen die vanuit frustratie of onmacht handelen. Er is richting burgemeesters dan ook eerder sprake van intimidatie vanuit de georganiseerde criminaliteit dan van (strafbare) bedreiging.

Wat is ermee gebeurd

De ministeries van Justitie en Veiligheid en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werken samen aan de doorontwikkeling van bestuurlijke weerbaarheid. De uitkomsten van het onderzoek zijn besproken met de stuurgroep Weerbare Burgemeesters en andere betrokken partners vanuit het Netwerk Weerbaar Bestuur (zoals politie, Openbaar Ministerie en Vereniging Nederlandse Gemeenten). Samen met deze partners is verkend welke maatregelen en handvatten nodig zijn.

In projectgroepen wordt gezamenlijk gewerkt aan onder meer een collectieve organisatienorm. In het voorjaar van 2021 volgt een expertsessie met burgemeesters, gemeentesecretarissen en veiligheidspartners, gericht op casuïstiek ten behoeve van normstelling. Ook is er aandacht voor de rol van de werkgever in het aangifteproces, komt er een informatiefolder over aangifte doen met een beschrijving van de verschillende strafbare feiten die verband kunnen houden met bedreiging en intimidatie, alsook tips over het aangifteproces en de nazorg na bedreiging of intimidatie.

Het streven is dat de resultaten van het onderzoek op deze manieren een bijdrage leveren aan het weerbaarder maken van burgemeesters (en breder politieke ambtsdragers) en hun ambtelijke organisaties, aan de effectieve en succesvolle opvolging van aangiftes van politieke ambtsdragers, zoals burgemeesters, en om de bereidheid tot aangifte te verhogen.

Klein Kranenburg, L., Doeschot, F. ten, Bouwmeester, J. & Andringa, W. (2020). [🔗](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/2486) *Bedreigingen en intimidaties van burgemeesters in relatie tot de bestuurlijke aanpak* (<https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/2486>). Enschede: I&O Research.

Cahiers

Bargh, M.S., Latenko, A., Braak, S. van den, Vink, M. & Meijer, R. (2020). *On statistical disclosure control technologies for protecting personal data in tabular data sets*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-17.

Beerthuisen, M.G.C.J., Sipma, T. & Laan, A.M. van der (2020). *Aard en omvang van dader- en slachtofferschap van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit in Nederland*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-15.

Beijersbergen, K.A. & Verweij, S. (2020). *De uitvoering van (verscherpt) reclasseringstoezicht bij overvallers en de samenhang met recidive*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-14.

Berkel, J.J. van, Eeden, C.A.J. van den, Poot, C.J. de & Haan, M. de (medew.) (2020). *Het gebruik van bewaarde kentekengegevens in de opsporing: De wet 'vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie' een jaar in werking*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-13.

Blokdijk, D. & Beijersbergen, K.A. (2020). *Achtergronden en recidive onder daders van high impact crimes veroordeeld in 2002-2016*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-01.

Blom, M. & Weijters, G. (2020). *Recidive na het CBR-onderzoek alcohol*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-22.

Boschman, S., Teerlink, M. & Weijters, G. (2020). *Monitor nazorg ex-gedetineerden - 6e meting: Problemen op de basisvoorwaarden voor re-integratie en de relatie met recidive*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-19.

Drieschner, K.H., Hill, J.M. & Weijters, G.M. (2020). *Recidive na forensische zorgtrajecten met uitstroom 2013-2015*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-08.

Eshuis, R.J.J. (2020). *Het innen van verkeersboetes op basis van de Wahv: Instrumenten, kosten en resultaat*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-05.

Gestel, B. van, Kouwenberg, R.F. (medew.) & Berkel, J.J. van (medew.) (2020). *Evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-02.

Hill, J.M., Drieschner, K.H. & Weijters, G.M. (2020). *Op zoek naar methoden om recidive tijdens een strafrechtelijk traject in kaart te brengen: Recidive tijdens tbs met dwangverpleging als testcase*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-09.

Meer, M. van der, Maliepaard, M., Can, S. van & Schans, D. (2020). *De weg(en) naar verblijfsrecht: Waarom buitenlandse slachtoffers van mensenhandel gebruikmaken van de asielprocedure*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-06.

Meijer, R.F. (red.), Braak, S.W. van den (red.) & Choenni, R. (red.) (2020). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2019: Ontwikkelingen en samenhangen*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-16.

Moolenaar, D.E.G., Kriege, A.G., Tulder, F.P. van, Smit, P.R. & Diephuis, B.J. (2020). *Capaciteitsbehoefte Justitiële Ketens t/m 2025: Beleidsneutrale ramingen*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-07.

Nagtegaal, M.H. (2020). *Wet Langdurig Toezicht: Onderzoeksprogramma naar de toepassingen van de Wet langdurig toezicht in 2017-2022*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-04.

Nagtegaal, M. (2020). *Wet langdurig toezicht: Reconstructie van de beleidstheorie, eerste evidentie en nadere onderzoeksthema's*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-21.

Noyon, S.M., Meer, M. van der, Kulu-Glasgow, I. & Schans, D. (2020). *Steun voor de Nederlandse rechtsstaat onder statushouders: Identificatie, gedeelde waarden, evaluaties en institutioneel vertrouwen*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-10.

Veen, H.C.J. van der & Heuts, L.F. (2020). *National Risk Assessment Terrorismefinanciering 2019*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-12.

Veen, H.C.J. van der, Heuts, L.F. & Leertouwer, E.C. (medew.) (2020). *National Risk Assessment Witwassen 2019*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-11.

Verweij, S. & Weijters, G. (2020). *Recidive tijdens en na reclasseringstoezicht: Een onderzoek naar de uitvoering van reclasseringstoezicht en de samenhang met recidive*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-20.

Voert, M.J. ter & Hoekstra, M.S. (2020). *Geschildbeslechtsdelta 2019: Over verloop en afloop van (potentieel) juridische problemen van burgers*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-18.

Zaalberg, A., Cornet, L.J.M., Platje, E. & Kogel, K. de (2020). *Leefklimaat en stress in detentie: Een pilotstudie in PI Nieuwegein*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-03.

Factsheets

Gestel, B. van & Kouwenberg, R.F. (2020). *Update liquidaties 2020*. Den Haag: WODC. Factsheet 2020-04.

Kulu-Glasgow, I., Meer, M. van der, Noyon, S.M., Beenackers, E.M.T. & Smit, M. (2020). *Toekomstgerichte begeleiding en vrijwillige terugkeer van afgewezen alleenstaande minderjarige vreemdelingen: Knelpunten en mogelijke oplossingen*. Den Haag: WODC. Factsheet 2020-02.

Voert, M. ter (2020). *Scheidingen 2019: Gerechtelijke procedures en gesubsidieerde rechtsbijstand*. Den Haag: WODC. Factsheet 2020-01.

WODC & CBS (2020). *Integratie en vertrek van een recent cohort AMV's in Nederland (2014-2019)*. Den Haag: WODC. Factsheet 2020-03.

Memorandum

Verweij, S. & Tollenaar, N. (2020). *Recidivemeting adolescentenstrafrecht: Een onderzoek naar de haalbaarheid en eerste resultaten*. Den Haag: WODC. Memorandum 2020-01.

Externe publicaties

Aa, S. van der, Claessen, J. & Hofmann, R. (2020). *Speciale behoefte van slachtoffers van hate crime ten aanzien van het strafproces en de slachtofferhulp*. Maastricht University – Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Aarten, P., Hudepohl, M., Lakerveld, J. van, Matthys, J. & Buiskool, B.-J. (2020). *Agressie en geweld in het veiligheidsveld: Literatuurstudie naar agressie en geweld jegens beroepsgroepen werkend onder beleidsverantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid*. Leiden: Universiteit Leiden – PLATO/Universiteit Leiden – ISGA.

Abraham, M., Dijk, B. van & Hofstra, D. (2020). *Feiten op een rij: een tussenstand: Tussenevaluatie Actieplan feitenonderzoek in de jeugdbeschermingsketen*. Amsterdam: DSP-groep.

Abraham, M. & Soomereren, P. van (2020). *Buitengewoon veilig: Onderzoek naar taken en arbeidsomstandigheden van boa's en de samenwerking met politie*. Amsterdam: DSP-groep.

Akkersmans, M., Gielen, W., Kloosterman, R., Moons, E., Reep, C. & Wingen, M. (2020). *Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Geweld 2020*. Den Haag: CBS.

Asscher, J.J., Brink, Y.N. van den, Creemers, H.E., Huls, E., Logchem, E.K. van, Lynch, N. & Rap, S.E. (2020). *De strafmaat voor jeugdige daders van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven in internationaal perspectief*. Den Haag: Boom Juridisch.

Berends, S. & Buimer, L. (2020). *Omgangsregeling tussen ouders na scheiding*. Amsterdam: Regioplan beleidsonderzoek.

Berends, S., Buimer, L. & Klaver, J. (2020). *Procesevaluatie pilot Tynaarlo*. Amsterdam: Regioplan beleidsonderzoek.

Berk, V. de, Jongebreur, W. & Kluit, S. (2020). *Beroepen op het professioneel verschoningsrecht: Doorlooptijden en gevolgen voor strafrechtelijk onderzoek*. Utrecht: Significant APE.

Boogaard, M., Dingemans, P., Klein, T., Middelbeek, L. (medew.), Emmelot, Y. (medew.) & Sligte, H. (medew.) (2020). *Evaluatie Kwaliteitsimpuls politieonderwijs Caribisch Nederland*. Amsterdam: Kohnstamm instituut.

Brennenraeds, R., Bekkers, R., Kats, J., Hanswijk, M., Bakhyshev, R., Sahebali, W. & Jansen, R. (2020). *Informatie-uitwisseling landelijk dekkend stelsel cybersecurity*. Utrecht: Dialogic Innovatie en Interactie.

Bröring, H.E., Tollenaar, A., Feenstra, M. & Outhuijse, A. (2020). *Schorsende werking van rechtsmiddelen bij bestuurlijke boetes*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen – Faculteit Rechtsgeleerdheid.

Bruning, M.R., Smeets, D.J.H., Bolscher, K.G.A., Peper, J.S., Boer, R. de, Alink, L.R.A. (medew.), Crone, E.A.M. (medew.), Doek, J.E. (medew.), Mesman, J. (medew.) & Zon, K.A.M. van der (medew.) (2020). *Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie: Het hoorrecht en de procespositie van minderjarigen in familie- en jeugdzaken*. Nijmegen: Wolf Legal Publishers.

Doekhie, J.V.O.R., Liefwaard, T., Bak, R. den, Jeltens, M., Marchena-Slot, A., Nieuw, R., Mooren, F. van der, Zee, S. van der (medew.) & Werf, F. van der (medew.) (2020). *Invoering jeugdstrafrecht in Caribisch Nederland: Een verkenning naar een jeugdstrafrechtmonitor*. Leiden: Universiteit Leiden – Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Galic, M., Noorman, M., Sloot, B. van der, Koops, B.-J., Cuijpers, C., Gellert, R., Keymolen, E. & Delden, T. van (2020). *Spioneren met hobbydrones en andere technologieën door burgers: Een verkenning van de privacyrisico's en reguleringsmogelijkheden*. Tilburg: Tilburg University – Tilburg Institute for Law, Technology, and Society (TILT).

Gompel, S.J. van, Hugenholtz, P.B., Poort, J.P., Schumacher, L.D. & Visser, D.J.G. (2020). *Evaluatie Wet Auteurscontractenrecht*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam – Instituut voor Informatierecht (IVIR).

Hebly, M.R., Lindernbergh, S.D., Visscher, L.T. & Desmet, P.T.M. (2020). *Compensatie en verhaal van schade door strafbare feiten: Verkenning en bronnen, volumes en publieke kosten*. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam – School of Law.

Heijden, P.G.M. van der, Cruyf, M.J.L.F., Engbersen, G.B.M. & Gils, G.H.C. van (2020). *Schattingen onrechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen 2017-2018*. Utrecht: Universiteit Utrecht – Faculteit Sociale Wetenschappen.

Hoboken, J. van, Appelman, N., Duin, A. van, Blom, T., Zarouali, B., O Fathaigh, R., Seel, M., Stringhi, E. & Helberger, N. (2020). *Voorziening voor verzoeken tot snelle verwijdering van onrechtmatige online content*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam – Instituut voor Informatierecht (IVIR).

Homburg, G., Kuin, M. & Schols, H. (2020). *Governance Meerjaren Productie Prognose migratieketen*. Amsterdam: Regioplan beleidsonderzoek.

Hoon, A.M. de, Hirsch Ballin, M.F.H. & Bollen, S.G.M.J. (2020). *De verdachte in beeld: Eisen en waarborgen voor het gebruik van videoconferentie ten aanzien van verdachte in het Nederlandse strafproces in rechtsvergelijkend perspectief*. Amsterdam: Vrije Universiteit – Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Hoorens, S., Nederveen, F., Snippe, J., Muijnck, J. de & Sijtsma, M. (2020). *Buitenlandse financiering en beïnvloeding van religieuze instellingen in Nederland*. Brussel: Rand Europe.

Hulsebosch, B., Vos, H. de & Jong, K. de (2020). *Verkenning brede evaluatie NCSA: Verkenning van mogelijkheden voor de evaluatie van de volledigheid, realisatie en impact van de Nederlandse Cybersecurity Agenda op de digitale weerbaarheid van Nederland*. Enschede: InnoValor.

Jonker, M., Sarti, A., Jeppesen de Boer, Chr., Lünemann, K., Drost, L. (medew.) & Koster, N. (medew.) (2020). *Omgang tussen grootouders en kleinkinderen: Een sociaalwetenschappelijke en rechtsvergelijkende studie*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Jungmann, N., Linssen, M., Moerman, A., Muiswinkel, S. van & Oomkens, R. (2020). *Betalingsregelingen: Bevorderen van haalbare betalingsregelingen bij private schuldeisers*. Utrecht: Hogeschool Utrecht - Kenniscentrum Sociale Innovatie.

Keymolen, E., Noorman, M., Sloot, B. van der, Cuijpers, C., Koops, B.-J. & Zhao, B. (2020). *Op het eerste gezicht: Een verkenning van gezichtsherkenning en privacyrisico's in horizontale relaties*. Tilburg: Universiteit van Tilburg – Tilburg Institute for Law, Technology, and Society (TILT).

Klein Kranenburg, L., Doeschot, F. ten, Bouwmeester, J. & Andringa, W. (2020). *Bedreigingen en intimidaties van burgemeesters in relatie tot de bestuurlijke aanpak*. Enschede: I&O Research.

Kluft, S. & Wilms, P. (2020). *Versterking internationale kennisfunctie internationale ontwikkelingen op het beleidsdomein van justitie en veiligheid*. Utrecht: Significant API.

Koenraadt, R.M., Boone, M.M., Rap, S.E. & Kappert, S. (2020). *Financieel toezicht binnen het (jeugd)strafrecht: Een onderzoek naar het verloop, de resultaten en mogelijke uitbreiding van verplicht financieel toezicht binnen het (jeugd)strafrecht*. Den Haag: Boom Juridisch.

Koning, M. de & Vliek, M. (2020). *Beleidsinstrumenten en extremistische wereldbeelden: Een verkennend rapport*. Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen - Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen.

Koopmans, C. (2020). *Verkenning MKBA-werkwijzer Justitie en Veiligheid*. Amsterdam: SEO Economisch onderzoek.

Kruize, P., Gruter, P. & Suchtelen, T. van (medew.) (2020). *Criminele gebouwen: De faciliterende rol van woningen en bedrijfsruimten bij ondermijnende criminaliteit in Nederland en vier EU-landen*. Amsterdam: Ateno.

Kruize, P., Gruter, P. & Suchtelen, T. van (medew.) (2020). *Discriminatieaspect als strafverzwarende omstandigheid: Cijfers en praktijkervaringen*. Amsterdam: Ateno.

Kruize, P., Harms, K. (medew.), Huisman, S. (medew.) & Spek, M. van der (medew.) (2020). *Evaluatie Wet aanpassing regeling vervolgingsverjaring 2012*. Amsterdam: Ateno.

Kuin, M., Verbeek, E. & Homburg, G. (2020). *Procesevaluatie Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob 2013: Eindrapport*. Amsterdam: Regioplan beleidsonderzoek.

Kulk, S., Deursen, S. van, Snijders, Th. (medew.), Breemen, V. (medew.), Wouters, A. (medew.), Philipsen, S. (medew.), Boekema, M. (medew.) & Heeger, S. (medew.) (2020). *Juridische aspecten van algoritmen die besluiten nemen: Een verkennend onderzoek - Met casestudy's naar contentmoderatie door online platformen, zelfrijdende auto's, de rechtspraak en overheidsincasso bij verkeersboetes*. Utrecht: Universiteit Utrecht – Montaigne Centrum voor Rechtsstaat en Rechtspleging.

Kuppens, T., Gootjes, F., Boendermaker, M., Gordijn, E. & Postmes, T. (2020). *Ongenoegen, migratie, gastvrijheid en maatschappelijke onrust*. Rijksuniversiteit Groningen – Faculteit Gedrags- & Maatschappijwetenschappen.

Lakerveld, J. van, Wolbers, J., Zonneveld, A., Matthys, J. & Akerboom, M. (2020). *State of the art crisisbeheersing – fase 2*. Leiden: Universiteit Leiden – PLATO.

Lindeman, J.M.W., Lent, L. van, Vorm, B. van der & Smits, I.C. (2020). *Wie past de schoen? De snelrechtgrond in de praktijk: Evaluatie van de Wet uitbreiding gronden voorlopige hechtenis*. Utrecht: Universiteit Utrecht – Montaigne Centrum voor Rechtsstaat en Rechtspleging.

Mack, A., Verbeek, E. & Klaver, J. (2020). *Plan- en procesevaluatie Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen*. Amsterdam: Regioplan beleidsonderzoek.

Marseille, A.T., Bex-Reimert, V.M., Winter, P. de, Wever, M. & Winter, H.B. (2020). *Evaluatie wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen - Faculteit Rechtsgeleerdheid.

Mennes, R., Schoonbeek, I., Pieper, R. & Bieleman, B. (2020). *Monitor ontwikkelingen coffeeshopbeleid: Meting 2018*. Groningen/Rotterdam: Breuer & IntraVal.

Meuwly, D. & Baker, N. (2020). *Biometrics in the aliens' identity chain: A literature study*. Enschede: University of Twente – Faculty of Electrical, Mathematics and Computer Sciences.

Nan, J.S., Grimmelikhuijzen, D.G.J., Vis, C.L. van der, Mevis, P.A.M. (medew.), Mascini, P. (medew.) & Boer, V.K. (medew.) (2020). *En plein public: Praktijk en jurisprudentie bij openlijke geweldpleging tegen functionarissen met een publieke taak*. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam - School of Law.

Nauta, O., Abraham, M. & Piepers, N. (2020). *Evaluatie College gerechtelijk deskundigen*. Amsterdam: DSP-groep.

Nauta, O. & Wilde, B. de (2020). *Toepassing draagkrachtbeginsel bij geldboetes*. Amsterdam: DSP-groep.

Noordegraaf, M., Heres, L., Terpstra, N., Bos, A., Kolthoff, E., Bovens, C. (medew.) & Wilt, A. van der (2020). *Krachtig lerende netwerken: Samenwerkend leren in interorganisationele netwerken voor de aanpak van terrorisme en criminaliteit*. Utrecht: Universiteit Utrecht – Departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap (USBO).

Peeters, T., Smits van Waesberghe, E., Mesic, A., Wonderen, R. van, Jansen, M. (medew.), Lambregts, T. (medew.), Leijenhorst, A. (medew.), Pauels, M. (medew.), Zeeuw, A. de (medew.) & Pieterse, J. (medew.) (2020). *Van persoonlijke krenking tot vertrouwensbreuk: Verhalen van burgers met gebrek aan vertrouwen in instituties*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Poot, H. de, McKim, M., Dieleman, R., Bonenberg, B. & Brussee, R. (2020). *Klant en keten: Het Prognosemodel Justitiële Ketens gezien door gebruikers*. Enschede: Nobis Policy Lab.

Poot, H. de, McKim, M., Dieleman, R. & Spruit, M. (2020). *Security-by-design in de vitale sector: Operational technology beveiligen vanuit Design Thinking perspectief*. Enschede: Nobis Policy Lab.

Schermer, B. & Sloot, B. van der (2020). *Het recht op privacy in horizontale verhoudingen*. Amsterdam: Considerati.

Silfversten, E., Jordan, V., Martin, K., Dascalu, D. & Frinking, E. (2020). *Cybersecurity - a state-of-the-art review: Fase 2*. Brussels/Cambridge: Rand Europe.

Snippe, J., Woestenburg, N., Muijnck, J.A. de, Geertsema, B., Roest, S. & Pieper, R. (2020). *Van beroep in bezwaar: Werkwijze en verdienmodel 'no cure no pay' bedrijven WOZ en BPM*. Groningen: Breuer & IntraVal.

Sondorp, J.E. & Hoogeveen, C.E. (2020). *De bescherming van minderjarige slachtoffers: Implementatie van internationale voorschriften in nationale wet- en regelgeving in de praktijk*. Woerden: Adviesbureau Van Montfoort.

Spanjaard, H.J.M., Filé, L.L., Noom, M. J. & Buysse, W.H. (2020). *Achterlopende ontwikkeling: Het begrip 'onvoltooide ontwikkeling' in de toepassing van het adolescentenstrafrecht*. Amsterdam: Spanjaard Development & Training.

Stals, L., Walle & S. van de (2020). *Het monitoren van publiek vertrouwen in de politie*. Leuven: Katholieke Universiteit Leuven – Instituut voor de overheid.

Voorde, J.M. ten, Hellemons, S.V. & Shuyt, P.M. (2020). *Discriminatie als strafbeïnvloedende omstandigheid bij strafbare feiten: Een rechtsvergelijkende studie*. Leiden: Universiteit Leiden – Faculteit Rechtsgeleerdheid.

Wein, B., Willems, R., Helderma, J.-K. & Rouwette, E. (2020). *Toezicht door Inspectie Justitie en Veiligheid bij toenemende maatschappelijke complexiteit: Een verkennend onderzoek*. Nijmegen: Bestuurs- en Beleidslab.

Winter, H.B., Bekkering, J., Floor, T., Geertsema, B., Roest, S. & Smits, J. (2020). *De verwerking van politiegegevens in vijf Europese landen: Verkennend onderzoek*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen – Pro Facto.

Winter, H., Geertsema, B., Krol, E., Beukers, M. & Hoving, R. (2020). *Aanpak van de voorraad openstaande vrijheidsstraffen*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen – Pro Facto.

Winter, H., Herregodts, R., Krol, E. & Schout, A. (2020). *Evaluatie Wet positie en toezicht advocatuur: Eindrapportage*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen – Pro Facto.

Zand, E.G. van 't, Crijns, J.H., Schuyt, P.M., Boone, M.M., Emmerik, M.L. van, Steen, I. van der (medew.) & Verlinde, L. (medew.) (2020). *Bestuurlijke boetes en de Verklaring Omtrent het Gedrag: Een onderzoek naar de realiseerbaarheid en wenselijkheid van het betrekken van bestuurlijke boetes bij de VOG-screening aan de hand van een casestudy naar handhaving en integriteit in de financiële sector*. Leiden: Universiteit Leiden – Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Overige publicaties

Laar, M.E. van (red.), Cruts, A.A.N. (red.), Miltenburg, C.J.A. van (red.), Strada, L. (red.), Ketelaars, A.P.M. (red.), Croes, E.A. (red.), Beenackers, E.M.T. (red.), Meijer, R.F. (red.), Vrolijk, R.Q. (medew.), Rigter, S. (medew.) & Schürmann, L.S. (medew.) (2020). *Nationale Drug Monitor: Jaarbericht 2019*. Utrecht: Trimbos-instituut.

Netburg, C.J. van & Weide, S.Y. van der (medew.) (2020). *Justitiethesaurus 2019: Gestructureerde standaard trefwoordenclassificatie*. Den Haag: WODC.

SCP, RIVM, CBS & WODC (2020). *Syrische statushouders op weg in Nederland: De ontwikkeling van hun positie en leefsituatie*. Den Haag: SCP.

Gepubliceerde wetenschappelijke artikelen

Met enige regelmaat publiceren onderzoekers van het WODC artikelen in (semi-)wetenschappelijke tijdschriften en op relevante websites voor het werkveld. In 2020 zijn er 17 publicaties verschenen:

Beerhuizen, M.G.C.J., Sipma, T. & Laan, A.M. van der (2020). Nog maar weinig cybercriminelen bekend bij justitie. *Secondant*.

Braak, S. van den & Bargh, M.S. (2020). Het groeiende belang van privacybeschermingsmethoden. *iBestuur magazine*, (15 oktober).

Gestel, B. van (2020). Bestraffing van Syriëgangers. *Ars Aequi*, 69, 1005-1012. Verdieping.

Geurts, T. & Gutterstwijk, R.V. (2020). Doing Justice to Your Child: A Dutch Intervention Pilot for Parents in a High Conflict Divorce. *Journal of Family Therapy*.

Kruisbergen, E., Haas, M., Sniijders, J. & Maas, R. (2020). De gelegenheid te baat nemen? Criminaliteit in tijden van corona en sociale onthouding. *Recht der Werkelijkheid*, 41(3), 31-50. Met bijbehorende podcast te beluisteren via [iTunes \(https://podcasts.apple.com/nl/podcast/recht-der-werkelijkheid/id1543219385\)](https://podcasts.apple.com/nl/podcast/recht-der-werkelijkheid/id1543219385), [Spotify \(https://open.spotify.com/show/1h3ll14vcw2RbXsXfhZQ58\)](https://open.spotify.com/show/1h3ll14vcw2RbXsXfhZQ58) en [Anchor FM \(https://anchor.fm/rechtderwerkelijkheid\)](https://anchor.fm/rechtderwerkelijkheid).

Kulu-Glasgow, I., Noyon, S., Smit M. (2020). "Ik vertrek": Migratie, besluitvorming en 'agency' van alleenstaande minderjarige asielzoekers. *Journaal Vreemdelingenrecht*, 19(3).

Laan, A. M. van der, Pleysier, S., & Weerman, F. C. (2020). Hedendaagse jeugdcriminaliteit: Nieuwe vragen en enkele antwoorden na een historische daling. *Tijdschrift voor Criminologie*, 62(2-3), 115-129.

Latenko, A., Bargh, M. S., Braak, S. van den & Vink, M. (2020). A review of frequency table disclosure control from a microdata perspective. In *ICDS 2020: The Fourteenth International Conference on Digital Society* (pp.12-19).

Meer, M. van der, Maliepaard, M., Schans, D., & Can, S. van (2020). Wanneer en waarom vragen slachtoffers van mensenhandel asiel aan? *Asiel & Migrantenrecht*, (5).

Noyon, S. & Kulu-Glasgow, I. (2020). Afgewezen alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Nederland. *Demos*, 36(9), 1-4.

Noyon, S.M., Meer, M. van der, Kulu-Glasgow, I. & Schans, D. (2020). Steun onder statushouders voor de Nederlandse rechtsstaat. *Sociale vraagstukken*, (2 juli).

Platje, E. & Kogel, C.H. de (2020). Neuropsychologie en licht verstandelijke beperking bij jongvolwassenen onder reclasseringstoezicht. *LVB Onderzoek & Praktijk*, 18(2), 17-24.

Pool, R., Berkel, J. van, Braak, S. van den, Harbers, M. & Bargh, M.S. (2020). The Internet of Things in a Smart Society: How Government Policy Can Help Seize Opportunities and Mitigate Threats. In J. Gil-Garcia, T. Pardo and M. Gasco-Hernandez (eds), *Beyond Smart and Connected Governments: Sensors and the Internet of Things in the Public Sector* (pp. 25-48). Cham: Springer. Public Administration and Information Technology (PAIT), vol 30.

Prop, L. C. J., Laan, A. M. van der, Barendregt, C. S., & Nieuwenhuizen, C. van (2020). Characteristics of Young Adults Sentenced with Juvenile Sanctions in the Netherlands. *Erasmus Law Review*, (1), 45-59.

Sipma, T., Beerthuisen, M.G.C.J. & Laan, A.M., van der (2020). Slachtofferschap bij cybercrime. In W. van der Wagen, J.J. Oerlemans & M. Weulen Kranenbarg (Red.). *Basisboek cybercriminaliteit*. Den Haag: Boom criminologie.

Tetering, M.A.J. van, Laan, A.M. van der, Kogel, C.H. de, Groot, R.H.M., de & Jolles, J. (2020). Sex differences in self-regulation in early, middle, and late adolescence: A large-scale cross-sectional study. *PLoS ONE*, 15(1): e0227607.

Vink, M., Netten, N., Bargh, M.S., Braak, S. van den & Choenni, S. (2020). Mapping crime descriptions to law articles using deep learning. In *Proceedings of the 13th International Conference on Theory and Practice of Electronic Governance (ICEGOV 2020)* (pp. 33-43). New York: Association for Computing Machinery.

Wilsem, J. van, Sipma, T. & Meijer-van Leijsen, E.M.C. (2020). Wie krijgt zijn geld terug? Acties van slachtoffers tot schadevergoeding bij bankfraude. *Justitiële Verkenningen*, 46(2), 76-89.

Justitiële Verkenningen

Justitiële verkenningen is een gezamenlijk tijdschrift van het WODC en Boom Juridisch. In 2020 verschenen er 4 themanummers van Justitiële Verkenningen met de volgende onderwerpen:

1. [\[X\]](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/816) De aanpak van de schuldenproblematiek (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/816)
2. [\[X\]](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/817) Nieuwe vormen van oplichting en fraude (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/817)
3. [\[X\]](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/818) De slimme stad (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/818)
4. [\[X\]](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3031) Trends in kunstcriminaliteit (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3031)

Bij de totstandkoming van editie 2 is nauw samengewerkt met gastredacteur Marleen Weulen Kranenburg, als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Redactieraadlid Marc Schuilenburg was gastredacteur van editie 3.

In verband met de coronapandemie was het niet mogelijk om de gebruikelijke 6 themanummers uit te brengen. In overleg met Boom Juridisch is besloten om het voor 2020 bij 4 nummers te laten en in 2021 weer 6 nummers te publiceren.

Er waren in 2020 geen wijzigingen in de samenstelling van de redactieraad. Deze bestond uit:

- Prof. mr. dr. Miranda Boone
- Dr. Andrea Donker
- Dr. Peter Klerks
- Manon van der Meer MSc.
- Dr. Robby Rok
- Dr. mr. Marc Schuilenburg
- Dr. Bob van der Vecht

De redactie van Justitiële Verkenningen organiseert met enige regelmaat symposia rond de verschijning van een themanummer. Dit jaar waren het met name editie 1 en 3, die zich goed leenden voor een dergelijke bijeenkomst. Wegens de pandemie konden deze symposia geen doorgang vinden.

Presentaties

Onderzoekers van het WODC presenteren regelmatig hun bevindingen op congressen, als onderdeel van universitair onderwijs en bij (uitvoerings)organisaties. Hieronder zijn deze presentaties opgenomen. In 2020 werden deze presentaties vaak online gegeven.

Braak, S.W. van den (2020, januari). *Leer te voorspellen met big data modellen*. Workshop bij de bijeenkomst 'Ceremoniale Overdracht wet USB' bij het CJIB in Leeuwarden.

Dijk, E.M. van (2020, juli). *De methode Bellingcat in evaluatie en toezicht*. Medeorganisator van het Vide Evaluatorennetwerk webinar.

Hoekstra, M.S. (2020, januari). *Acting on justiciable problems in a welfare state context: Does income inequality still matter?* Presentatie van paper op VSR conferentie 16 januari 2020.

Kogel, C.H. de (2020, maart). *Handen ineen voor jeugd*. Middagsymposium van de Nationale Wetenschapsagenda-routes 'Jeugd' en 'NeurolabNL' in Utrecht.

Kogel, C.H. de (2020, november). *Matchmaking Event NeurolabNL*. Voorzitter bij dit online event van NWO/NWA in Den Haag.

Kogel, C.H. de (2020, oktober). *Onderzoeksprogramma Evaluatie wet forensische zorg*. Presentatie bij de online expertmeeting Wfz, Wvggz, Wzd, WODC-ZonMW.

Kogel, C.H. de (2020, november). *Het 'puberbrein' en crimineel gedrag*. Online Webinar voor ca 60 gedragsdeskundigen Raad voor de Kinderbescherming.

Kogel, C.H. de (2020, november). *Webinar Technologische hulpmiddelen in toezicht op delinquenten*. Onderdeel van het Online seminar 'Tools in toezicht', Haags Congresbureau.

Moolenaar, D.E.G. (2020, november). *Forecasting for Prison and Probation services*. Presentation at 'The detention and probation forum 2020' (online conference).

Moolenaar, D.E.G. (2020, september). *Maatschappelijke Kosten Baten Analyse*. Presentatie aan de Algemene Rekenkamer.

Moolenaar, D.E.G. (2020, januari). *Prognosemodel Justitiële Ketens*. Presentatie aan de Inspectie JenV.

Moolenaar, D.E.G. (2020, juni). *Verkenning werkwijzer MKBA Justitie en Veiligheid*. Presentatie aan het interdepartementale kernteam MKBA.

Nagtegaal, M.H. (2020, maart). *De tbs-maatregel: Achtergrond en weigeren*. College bachelor strafrecht, forensische psychopathologie, Universiteit Utrecht.

Nagtegaal, M.H. (2020, januari). *Tussen wet en werkelijkheid: De Wet langdurig Toezicht in de praktijk*. Presentatie Festival Forensische Zorg, Utrecht.

Noyon, S.M. (2020, juli). *Steun voor de Nederlandse rechtsstaat onder statushouders*. Webinar lunchlezing in het kader van een WODC-onderzoek.

Turina-Tumewu, M. (2020, oktober). *Ethiek en terrorismebestrijding: Welk gedrag past bij welk dilemma?* Online BIN NL-lezing.

Uitgelicht onderzoek

On Statistical disclosure control technologies for protecting personal data in tabular data sets

Over het onderzoek

Het ministerie van Justitie en Veiligheid wil datasets proactief publiek beschikbaar stellen. Het motto hierbij is 'openbaar tenzij'. Veel van de datasets betreffen privacygevoelige data: over justitiabelen, vluchtelingen of rechtzoekende burgers. Openbaarmaking moet daarom op een verantwoorde, privacybeschermende wijze gebeuren. Het WODC onderzocht *Statistical Disclosure Control*-technieken en -tools (SDC-technieken en -tools), waarmee identificerende en gevoelige gegevens zoveel mogelijk worden verwijderd of verhuld, terwijl de bruikbaarheid zo veel mogelijk behouden blijft. De kans op privacy-onthullingen wordt daardoor kleiner. Het rapport laat zien dat het gebruik van SDC-technieken en -tools complex is; gebruikers hebben hier vaak aanvullende begeleiding bij nodig.

De onderzoekers wijzen erop dat het nodig is om kennis over SDC-technieken en -tools breder te verspreiden. De kennis is nu voornamelijk aanwezig in het SDC-onderzoeksdomein, maar is ook van belang voor databeheerders en data-analisten, voor bestuurders die verantwoordelijk zijn voor privacy- en/of databeleid en voor professionals die datalabs en andere datagedreven samenwerkingsverbanden opzetten. Voortdurend onderzoek is nodig om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen op dit gebied. In 2021 zal nog een publicatie verschijnen over een procedure voor de praktische inzet van de onderzochte privacybeschermingsmethoden en het inbedden ervan in (overheids-)organisaties.

Wat is ermee gebeurd

Dit onderzoek maakt deel uit van een langlopend *Privacy Utility Tools*-project. In dit project heeft het WODC meerdere producten ontwikkeld. Samen vormen deze een framework om SDC-technieken toe te passen in organisaties die vaak met (gevoelige) data en/of persoonsgegevens werken, zoals het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het framework bevat een structuur om SDC-technieken toe te passen binnen dergelijke organisaties en beschrijft een iteratieve strategie voor aanpassing en ontwikkeling. De producten die tot dusver zijn ontwikkeld:

- Twee wetenschappelijke rapporten met een overzicht van de state of the art op het gebied van SDC-technieken.
- Een rapport over het beschermen van microdata en een rapport over het beschermen van geaggregeerde data.
- Een meer praktijkgericht rapport met richtlijnen voor het gebruik van SDC-technieken en een beschrijving van het beoogde framework.

- Een (mock-up) vereenvoudigde gebruikersinterface voor een SDC-tool, die het makkelijker maakt om het proces van het beschermen van (micro)data aan de hand van de richtlijnen te automatiseren.

Over dit onderzoek is een artikel verschenen op [de website iBestuur](https://ibestuur.nl/podium/het-groeiende-belang-van-privacybeschermingsmethoden) (<https://ibestuur.nl/podium/het-groeiende-belang-van-privacybeschermingsmethoden>). Het rapport is gepresenteerd op vier wetenschappelijke conferenties.

Bargh, M.S., Latenko, A., Braak, S. van den, Vink, M. & Meijer, R. (2020). [On statistical disclosure control technologies for protecting personal data in tabular data sets](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/255) (<https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/255>). Den Haag: WODC. Cahier 2020-17.

WODC Magazine Jaarverslag WODC

Dit jaarverslag is niet compleet zonder de blik ook alvast te richten op 2021. In dit artikel wordt vooruitgekeken naar de onderzoeksprogrammering en naar de ontwikkelingen in de organisatie die wordt verwacht in 2021. Daarnaast vertellen WODC-medewerkers Gerrit, Sanne, Victor, Niels, Leontien, Jennifer, Hans en Willem Jan over hun werk in 2021.

Onderzoek

Op 1 maart 2021 is de [WODC](https://www.wodc.nl/documenten/jaarplannen/2021/02/23/onderzoeksprogrammering-2021-1e-tranche) onderzoeksprogrammering voor 2021 (<https://www.wodc.nl/documenten/jaarplannen/2021/02/23/onderzoeksprogrammering-2021-1e-tranche>) bekendgemaakt. Daarop staan 46 onderzoeken die in de eerste helft van het jaar van start gaan. Gedurende het jaar komen hier, als resultaat van twee nieuwe uitvraagondes (april en juli), nog onderzoeken bij. Op onze [WODC](https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/welk-onderzoek-doen-we) website (<https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/welk-onderzoek-doen-we>) staat altijd een actueel overzicht van lopende onderzoeken.

Organisatie

Het jaar 2021 staat voor het WODC in het teken van de reorganisatie. Inmiddels is het reorganisatieplan goedgekeurd en zijn in april 2021 de wijzigingen ingegaan (zie de toelichting in *Organisatie (/wodcmagazine/2021/04/organisatie)*). Daarnaast wordt er in verschillende samenstellingen nagedacht en gesproken over de terugkeer naar kantoor, zodra de coronamaatregelen dat toelaten. Daarbij is duidelijk dat dit veilig moet zijn, maar ook dat de voorkeuren van medewerkers door de lange periode thuiswerken wellicht zijn veranderd. We werken dan ook toe naar een vorm waarin thuiswerken en op kantoor werken kan worden gecombineerd, tot het zogenaamde hybride werken.

Projectbegeleider Gerrit Haverkamp (afdeling Extern Wetenschappelijk Beleidsonderzoek) heeft verschillende onderzoeken naar het Caribische deel van het Koninkrijk begeleid. Afgelopen jaar stond er toevallig geen onderzoek naar Caribisch Nederland op het programma, maar voor 2021 wel. Haverkamp: “Ik begeleid de evaluatie van de Veiligheidswet BES. Deze wet regelt onder meer de inzet van de politie en de Koninklijke Marechaussee, brandweerzorg, rampenbestrijding en geneeskundige hulpverlening. Caribisch Nederland heeft een ander veiligheidsprofiel dan Nederland. Het zijn kleine gemeenten, maar ze hebben de voorzieningen van grote landen: er is een vliegveld, een haven waar grote schepen aankomen. Daarnaast kunnen de bovenwindse eilanden door orkanen getroffen worden. Dat kan voor grote veiligheidsrisico's zorgen. Er is niet heel veel materieel en personeel om risico's het hoofd te bieden, dus daarvoor is samenwerking met andere Caribische eilanden en Europees Nederland nodig. Eerder hebben we daarom onderzoek gedaan naar wat we kunnen we leren van de burens: van Franse, Amerikaanse en Britse eilanden. Hoe bereiden zij zich voor op crises en rampen?” Samenwerking is er ook waar het op onderzoek aankomt. “De onderzoeken in opdracht van het WODC worden uitgevoerd door Nederlandse universiteiten in samenwerking met de Caribische universiteit.”

Sociaal wetenschapper Sanne Noyon begon na haar promotieonderzoek bij het WODC met onderzoek naar migratie. Haar studie-achtergrond komt op een onverwachte manier terug in het onderzoek dat zij in 2021 voor het WODC gaat uitvoeren. Noyon: “Ik werk dit jaar aan een onderzoek naar de toepassing van nudging in migratiebeleid. Ik heb een master consumentenpsychologie, en daarin is nudging een veelgebruikt instrument om mensen op subtiele wijze te stimuleren een bepaalde keuze te maken. Daarnaast ben ik gepromoveerd bij politicologie op publieke opinie over immigratie, en daarmee komen in dit onderzoek deze twee onderwerpen samen. Nudging wordt steeds meer toegepast in beleid, maar nog niet in migratiebeleid. We kijken waar nudging een goed instrument kan zijn, of welke problemen het kan oplossen.” Daarnaast werkt Noyon aan een onderzoek naar de Regeling Afwikkeling Nalatenschap Oude Vreemdelingenwet. Een specifieke groep mensen die al lang in Nederland is, heeft moeite om aan documenten te komen en kan daarom niet naturaliseren. Noyon: “Het WODC heeft dit in 2015 onderzocht, en ook de Ombudsman en Vluchtelingenwerk hebben er onderzoek naar gedaan. Nu heeft de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid om een nieuw onderzoek gevraagd. In het nieuwe onderzoek vatten we de inzichten van het eerdere onderzoek samen en brengen we de kenmerken van de groep in kaart om zo patronen te kunnen zien. Zijn er bepaalde subgroepen, bijvoorbeeld uit specifieke herkomstlanden of leeftijdsgroepen die relatief vaak obstakels ervaren om te naturaliseren? Ook gaan we in gesprek met advocaten, belangenorganisaties en andere experts om onze bevindingen voor te leggen.”

Management-ondersteuner Victor Breton van Groll zorgt ervoor dat WODC-directeur Gerty Lensvelt goed de dag doorkomt. Breton van Groll: “Gerty en ik spreken elkaar elke dag om half 9. Dat is nu digitaal. Ik beheer haar agenda; we kijken naar de dag die voor Gerty ligt en we blikken vooruit naar wat de week verder brengt. Ik zorg dat ze de juiste stukken heeft, en vraag die op bij collega’s. We kijken ook naar de jaarkalender: wat moet er gebeuren op de lange termijn? Bijvoorbeeld voor de vergaderingen van het managementteam of de Raad van Advies. Daarvoor voer ik ook het secretariaat.” Breton van Groll komt door de reorganisatie te werken binnen de nieuwe (samengevoegde) afdeling Bedrijfsvoering en Directieondersteuning. Toch is dat niet de grootste verandering in 2021: “De reorganisatie levert mij natuurlijk extra werk op, maar er verandert niet zo veel. Wat ik wel merk is dat mijn blik op thuiswerken pas na een jaar echt aan het veranderen is. Ik was vanaf het begin positief gestemd. Ik moet notulen uitwerken, veel schrijven en ik had niet meer om de haverklap mensen aan mijn bureau. Maar nu verlang ik eigenlijk naar interrupties, koffiemomentjes, menselijk contact. Ik kijk ernaar uit om elkaar straks weer te kunnen gaan zien en om als mensen met elkaar samen te werken en niet meer als digitale poppetjes.”

Niels Netten is wetenschappelijk onderzoeker op het gebied van toegepaste Artificial Intelligence en een van de dataspecialisten van het WODC werkzaam bij de afdeling Statistische Informatie en Beleidsanalyse (SIBa). Hij houdt zich bezig met de taken rondom datamanagement: “De data die wij krijgen, bijvoorbeeld van het Openbaar Ministerie, controleren en bewerken we op zo’n manier dat ze goed te gebruiken of hergebruiken zijn voor onze eigen projecten en om informatievragen mee te kunnen beantwoorden van andere onderzoekers, journalisten of anderen die dataverzoeken indienen.” Hij leidt daarnaast ook diverse projecten. Zo is hij bijvoorbeeld samen met collega’s van SIBa dit jaar bezig met een kwantitatief onderzoeksproject naar klassenjustitie. Daarin wordt gekeken naar de haalbaarheid van het meten van het begrip klassenjustitie in de strafrechtketen. Netten: “Wij kijken of we analysetechnieken kunnen gebruiken om directe selectiviteit in de strafrechtketen te meten die klassenjustitie kenmerkt, en welke technieken hiervoor geschikt zijn. Je wilt kijken of je op basis van de data kunt zien of er over groepen justitiabelen met een bepaalde sociaaleconomische achtergrond systematisch andere strafrechtelijke beslissingen worden genomen. De uitkomst van dit methodologisch onderzoek kan worden gebruikt voor verdere kwantitatieve analyse en/of kwalitatief onderzoek naar klassenjustitie.”

Projectbegeleider Leontien van der Knaap start in de eerste helft van 2021 met de begeleiding van vijf nieuwe onderzoeken. “Een van de nieuwe onderzoeken is een onderzoek naar het signaleringsinstrument van Halt. De beste voorspeller voor crimineel gedrag is eerder delictgedrag, maar jongeren die bij Halt komen hebben dat vrijwel nooit — in ieder geval geen eerder geregistreerd delictgedrag. Dit onderzoek moet inzicht bieden in de vraag hoe goed het nu gebruikte signaleringsinstrument slaagt in het inschatten van risico- en beschermende factoren voor toekomstig delictgedrag. Er wordt gekeken naar risico op herhaling, criminogene en psychosociale factoren. Dit onderzoek heeft raakvlakken met mijn promotieonderzoek: daarvoor heb ik een vragenlijst ontwikkeld voor jeugdhulpverleners om vaardig gedrag van jongeren in kaart te brengen. Toen ik het Halt-onderzoek op de lijst zag staan wilde ik ‘m graag hebben. Ik ben heel benieuwd hoe het gaat uitpakken.” Van der Knaap werkt sinds 2019 bij het WODC, maar dat is niet voor het eerst: “Ik werkte van 2002 tot 2009 bij het WODC en ben in 2009 naar de Tilburg University gegaan; precies tien jaar later was ik weer terug bij het WODC. Het WODC is boeiend omdat de maatschappelijke relevantie zo evident is. Ook is het inspirerend dat ik me mag bezighouden met het volledige scala aan onderwerpen waar het ministerie zich mee bezig houdt. Ook de onderzoeksmethoden zijn heel divers. Ik krijg met veel verschillende mensen te maken: onderzoekers, maar ook begeleidingscommissies. Daardoor krijg ik een inkijkje in het werk dat andere mensen doen. Dat verbreedt mijn blik.”

Jennifer is in november 2020 begonnen als onderzoeker bij het WODC. “Ik beschouw het WODC als een soort onderzoekshub voor criminologische thema’s. De thema’s die onderzocht worden hebben maatschappelijk belang. Zo doe ik nu onderzoek naar de Wet langdurig toezicht. Deze wet is in 2017 en 2018 in werking getreden. Door de Wet langdurig toezicht zijn er nieuwe en langer durende toezichtsvormen mogelijk op bepaalde tbs’ers, zedendelinquenten en ernstige geweldplegers. In bepaalde gevallen is zelfs levenslang toezicht mogelijk. Effectief langdurig toezicht bestaat uit verschillende factoren. Welke factoren dat zijn, zijn we nu aan het onderzoeken. Ik hoop dat het onderzoek kan bijdragen aan een evenwichtig en doeltreffend toezichtsmilieu.” Ondanks dat Kool nog niet op kantoor heeft gewerkt, voelt ze zich al wel thuis bij het WODC: “Ik heb het WODC zelfs in deze thuiswerktijd als een heel warme organisatie ervaren. Het team waarin ik werk is erg leuk en ook daarbuiten heb ik fijne mensen leren kennen. Zo heb ik nog steeds contact met collega’s waarmee ik niet direct samenwerk, maar die ik online heb leren kennen bij intervisie en de kerstborrel”. Ook inhoudelijk heeft ze haar plek gevonden: “Iedereen heeft een interessante achtergrond. Veel collega’s hebben promotieonderzoek gedaan of doen onderzoek naar interessante onderwerpen. Het voelt als een intellectuele speeltuin.”

Webmaster Hans van Netburg werkt al sinds 1986 bij het WODC en heeft al de nodige veranderingen meegemaakt. Ook 2020 was een jaar van grote verandering voor zijn afdeling: Documentaire Informatievoorziening. In 2021 wordt dit de afdeling Communicatie & Informatie. Van Netburg: “We onderhielden drie websites in één systeem en nu werken we met drie systemen: voor WODC.nl, de repository waar alle onderzoeken in staan en het intranet. Je merkt in deze tijd hoe belangrijk goede communicatie over zo’n project is, omdat je niet even bij elkaar kunt binnenlopen. Het is eigenlijk wonderbaarlijk dat we alle deadlines hebben gehaald! In december is de website online gegaan en kort daarna ook de repository. We hopen dat het intranetproject in 2021 net zo goed gaat.” Met de nieuwe website is ook een verandering in gang gezet in de communicatie van het WODC: “We waren eigenlijk gedwongen om de website te verhuizen, omdat het contract afliep per 1 januari 2021. Maar toen zijn we ook gaan kijken: wat kan er beter bij die verandering? We zijn meer gaan inzetten op nieuwsvoorziening, en we kijken of er meer interactie mogelijk is door het inzetten van Twitter en LinkedIn. Ik kreeg heel veel nieuwe dingen voor m’n kiezen. Heel veel zaken hebben we zelf opgelost. Het gaf uitdaging en ook voldoening. Ik vind het leuk om steeds nieuwe dingen te ontdekken op het gebied van webontwikkeling.”

Een van de nieuwste aanwinsten van het WODC is kennislijncoördinator Rechtsbestel Willem-Jan Verhoeven. Hij is 1 mei 2021 begonnen in deze voor het WODC nieuwe functie. “Ik heb vanuit eerdere functies bij de Erasmus Universiteit Rotterdam al behoorlijk wat begeleidingscommissies van het WODC meegemaakt. Ook heb ik een aantal onderzoeken gedaan in opdracht van het WODC over rechtsbijstand en de advocaat bij het politieverhoor. Daardoor heb ik een goed beeld van het soort thema’s waar onderzoek naar wordt gedaan bij het WODC en op wat voor manier, waar het WODC waarde aan hecht. Ik heb op verschillende manieren een kijkje in het WODC kunnen krijgen.” Na zijn universitaire carrière keek Verhoeven uit naar het beleidsonderzoek bij het WODC: “Als wetenschapper verlies je soms de binding met de praktijk: je bent niet bezig met wat er verder met het onderzoek gebeurt. Ik vind dat wel belangrijk, zeker als je in het onderzoek echt aan de slag bent gegaan met de praktijk. In mijn vorige functie combineerde ik onderwijs met besturen, als directeur van de bacheloropleiding. Bij het WODC wil ik onderzoek combineren met contact houden met het werkveld en advisering op het gebied van beleid.”

Uitgelicht onderzoek

Evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding

Over het onderzoek

De Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding is in 2017 in werking getreden. De wet maakt het mogelijk om vrijheidsbeperkende maatregelen op te leggen zoals een meldplicht, contactverbod en gebiedsverbod. Het is de bedoeling dat de wet bijdraagt aan de lokale persoonsgerichte aanpak van personen waar een terroristische dreiging van uitgaat.

Het WODC heeft de wet geëvalueerd. In de onderzoeksperiode (maart 2017 t/m sept 2019) zijn bij zeven personen in totaal elf maatregelen opgelegd. In de meeste gevallen gaat het om personen die zijn uitgereisd naar Syrië of een poging daartoe hebben gedaan, en inmiddels zijn teruggekeerd. De maatregelen blijken met name te worden ingezet in situaties waarbij geen andere middelen voorhanden zijn om toezicht te houden op personen; er zijn geen strafrechtelijke mogelijkheden (meer) voor reclasseringstoezicht en door andere overheidsorganisaties kan ook geen contact worden gelegd. Deze situatie doet zich ook voor als veroordeelden (voor een terroristisch misdrijf) na hun detentie weer vrijkomen en er vanuit het strafrecht geen maatregelen meer kunnen worden opgelegd. De bestuurlijke wet heeft er in deze gevallen voor gezorgd dat toezicht vanuit de overheid nog mogelijk was.

De maatregelen hebben echter geen bijdrage geleverd aan een proces van de-radicalisering. De maatregelen hebben ook niet geleid tot beter contact met personen en ze hebben evenmin bijgedragen aan meer kennis over gedragingen en denkbeelden van personen. Ook hebben de maatregelen er niet toe geleid dat een goede inschatting kan worden gemaakt van de dreiging die van een persoon uitgaat. Verder is het niet aannemelijk dat door de wet personen geen contact meer kunnen onderhouden met andere geradicaliseerde personen, gezien de mogelijkheden die het internet hiervoor biedt. De verwachtingen ten aanzien van de werking van de wet zijn op deze terreinen dus niet uitgekomen. Het blijkt vooral om een kaal toezicht- en controlemiddel te gaan.

Wat is ermee gebeurd

De minister is voornemens de wet in 2022 met vijf jaar te verlengen en heeft hiervoor inmiddels een wetsvoorstel ter consultatie ingediend. De knelpunten die in het onderzoek naar voren kwamen, bijvoorbeeld over de meldplicht, hebben geleid tot het opnemen van verbeterpunten in de toelichting bij het wetsvoorstel. Het evaluatierapport voorziet daarnaast ook Kamerleden van kennis over de uitvoering en gevolgen van de wet in de praktijk. Zij worden daardoor in staat gesteld om geïnformeerd een mening te vormen over verlenging van de wet. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten door andere actoren geraadpleegd - burgers, media, de rechtspleging - bij de meningsvorming over de wenselijkheid van de wet. Over het onderzoek verscheen destijds een artikel in [NRC](https://www.nrc.nl/nieuws/2019/04/30/wet-om-jihadisten-te-volgen-wordt-amper-gebruikt-a3958686) (<https://www.nrc.nl/nieuws/2019/04/30/wet-om-jihadisten-te-volgen-wordt-amper-gebruikt-a3958686>).

Gestel, B. van, Kouwenberg, R.F. (medew.) & Berkel, J.J. van (medew.) (2020). [Evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding](https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/240) (<https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/240>). Den Haag: WODC. Cahier 2020-02.

WODC Magazine Jaarverslag WODC

Colofon

WODC Magazine, Jaarverslag WODC Jaargang 1

Publicatiedatum

vrijdag 04 juni 2021

Hoofdredactie

Femke Eisma

Productie

Gerrit Haverkamp, Veerle Morgenstern, Sanne Noyon, Debby 's Gravendijk, Anne van Uden,
Raymond Vis

Vormgeving

Veerle Morgenstern
Contenture

E-mail

informatiedesk@wodc.nl (<mailto:informatiedesk@wodc.nl>)

Internet

<http://www.wodc.nl> (<http://www.wodc.nl>)

Copyright

CC0 1.0 Universal